

Легенда про Тараса

Антоніна Гармаш-Литвин

Було це тоді, коли над Україною панував цар, та не свій, а сусідський. Багата і Щедра земля, працьовиті, мудрі люди – чом не скарб. Та час від часу бунтував люд, а цареві страшно втратити незліченні прибутки. А тут ще пішли чутки, що кріпацький син Тарас породить дітей незнаної досі сили, які звільнять Україну від неволі. Що робити? Порадили цареві запросити заморського чаклуна. Так і вдіяв. Чаклун заспокоїв:

- Зачаруємо його наречену, щоб не стрілися, не одружилися!
- Як? – питає цар.
- А перетворю її в пташку.

І справді – полетіла зозулею кароока красуня, ніхто не знав, де поділася. Тільки сумовитим "ку-ку" обзивалася до своїх рідних, а ніхто не розумів її мови.

Трапилось диво: кріпак Тарас здобув волю і їде на Україну. Цар знов до чаклуна:

- А як перевірити, чи немає його судженої?
- Дуже просто! Я вас теж перетворю на птаха, полетить і самі все знатимите.

Тричі обкрутив царя, дмухнув, плюнув – і злетів чорний ворон, сів на підвіконня. А чаклун набрав подобу царя, вдягнув його одяг і сів на трон.

- Украв! Украв! – зарепетував ворон.

Чаклун-"цар" змахнув на нього палицею, та ворон-цар рвонувся в вікно. І тільки "кра!..кра!.." долинуло здалеку. Нічого не пам'ятав ворон-цар, лише одне було йому втямки: шукати зозулю, нищити гніздо, щоб не вивела діток. Відтоді і не мостять зозулі гнізд.

А Тарас, колишній кріпак, приїхав на Вкраїну, ходив стежками братів-невільників, плакав над долею сестер-невільниць. Шукав свою суджену, а ніхто не знав, де вона поділася. Тяжко засумував, пішов до гаю, сів на пеньку, та й заспівав-затужив рідною піснею!

І злетіла зозуля, сіла на плече. Погладив здивований Тарас пташку. І сталося непередбачене чаклуном: від того дотику народилися Тарасові діти!

Вогнені, незупинні, незборимі, могутні – зачаті в серці, опромінені розумом. Злітали з уст, лягали на папір, ішли поміж люди. То його вірші-думи, які і понині нуртують незбагненною силою у душі кожного свідомого українця.

*"Думи мої, думи мої, –
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас, –
Де ж мені вас діти?
В Україну ідіть діти, –
В нашу Україну!"*